

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 9777/2023

Nr. 2/9105
20 23 Luna 09 Ziua 26

22. SEP. 2023

Către: DOAMNA SILVIA - CLAUDIA MIHALCEA,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctul de vedere al Guvernului aprobat în ședința Guvernului din data
de 14 septembrie 2023

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în copie, **punctul de vedere al Guvernului** referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea articolului 204, alin. (2), lit. j) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 555 din 05 iulie 2019, cu modificările și completările (Bp. 447/2023).*

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25-lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea articolului 204 alin.(2) lit.j) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.555 din 05 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnul deputat USR Tudor-Vlad Benga (Bp.447/2023).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin. (2) lit. j) a art. 204 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*¹, astfel încât calitatea de consilier local, respectiv cea de consilier județean să nu mai înceteze de drept înainte de expirarea duratei normale a mandatului în cazul pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales, prin excludere, ci doar în cazul pierderii acestei calități prin demisie.

¹ ART. 204

Încetarea mandatului de consilier local și de consilier județean

(1) Calitatea de consilier local, respectiv cea de consilier județean încetează la data declarării ca legal constituit a noului consiliu ales.

(2) Calitatea de consilier local, respectiv cea de consilier județean încetează de drept înainte de expirarea duratei normale a mandatului, în următoarele cazuri:

a) demisie; (...)

j) pierderea calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales; (...)

II. Observații

1. Precizăm că prevederile legale privind încetarea calității de consilier local, respectiv consilier județean în condițiile pierderii calității de membru al formațiunii politice pe listele căruia a fost ales, au făcut, în repetate rânduri, obiectul analizei Curții Constituționale, aceasta reținând constant faptul că aceste dispoziții sunt constituționale, având ca finalitate *„prevenirea migrației politice a aleșilor locali de la un partid politic la altul, asigurarea unei stabilități în cadrul administrației publice locale, care să exprime configurația politică, așa cum aceasta a rezultat din voința electoratului”*².

Astfel, referitor la textul art. 9 alin. (2) lit. h¹) din *Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare*³, care avea un conținut identic cu cel al art. 204 alin (2) lit. j) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ* în vigoare, în cadrul *Deciziei nr. 761/2014*⁴, Curtea a stabilit următoarele:

... (...) introducerea cazului de încetare a mandatului de consilier local ca urmare a pierderii calității de membru al partidului pe a cărui lista a fost ales este o consecință a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora partidele politice contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor. [...] electoratul acordă votul său unei persoane, pentru a îndeplini o funcție publică la nivelul administrației locale, în considerarea programului politic al partidului din rândurile căruia face parte la momentul alegerii și pe care această persoană urmează să îl promoveze pe perioada mandatului său de consilier local sau județean. Or, de vreme ce alesul local nu mai este membru al partidului pe listele căruia a fost ales, înseamnă că nu mai întrunește condițiile de reprezentativitate și legitimitate necesare îndeplinirii programului politic pentru care alegătorii au optat. Prin urmare, nu se mai justifică menținerea acestuia în funcția publică (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.167 din 11 decembrie 2007).

² Decizia Curții Constituționale nr. 915/2007 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) din *Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*;

³ - abrogată de art. 597 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019* la data de 5 iulie 2019

⁴ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2014* pentru reglementarea unor măsuri privind administrația publică locală

În mod firesc, Curtea a concluzionat că „păstrarea calității de consilier local sau județean în ipoteza în care acesta nu mai aparține partidului pe lista căruia a fost inițial ales ar echivala cu convertirea respectivului mandat într-un mandat de independent sau aparținând, eventual, altui partid politic în care consilierul s-a înscris ulterior. Or, în condițiile actualului sistem electoral ce prevede scrutinul de lista pentru alegerea consilierilor locali și județeni, aceasta ipoteza nu poate fi acceptată, deoarece mandatul în exercițiu, astfel continuat, nu mai corespunde voinței inițiale a electoratului, care a acordat votul sau unui candidat în considerarea partidului pe care, la acel moment, acesta îl reprezenta”. (Decizia nr. 280 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 16 iulie 2013)”.

În cadrul aceleași Decizii, Curtea a mai precizat faptul că „sanctiunea pierderii mandatului, indiferent de modalitatea în care se pierde calitatea de membru de partid (demisie sau excludere), vizează numai consilierii locali și județeni, aceștia fiind aleși în cadrul unui scrutin de listă. Așadar, votul exprimat de către corpul electoral a privit partidul politic, mai exact lista prezentată de acesta, nu și candidații individuali, ceea ce a și determinat configurația politică a consiliului local/județean reflectată prin numărul de mandate obținute de partidele politice”.

În completarea argumentelor mai sus menționate, mai arătăm că, în cadrul Deciziei Curții Constituționale nr. 666/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, Curtea a dezvoltat problematica pierderii mandatului de consilier local, respectiv de consilier județean prin raportare la prevederile Legii partidelor politice nr. 14/2003, republicată stabilind că „Caracteristica esențială a acestora o reprezintă existența unei ideologii comune, pe care și-au însușit-o toți membrii acestora, a unei doctrine la care toți membrii lor au aderat în mod conștient și voluntar, în lipsa oricărei constrângeri. Decizia înscrierii într-un anumit partid are ca izvor exclusiv convingerea intimă a fiecăruia dintre membri că politica promovată de respectivul partid constituie cea mai inspirată și mai eficientă modalitate de acțiune în viața socială și politică a țării. Dar, odată cu dobândirea calității de membru de partid, cetățeanul își asumă și obligația statutară de a respecta disciplina internă a partidului. Or, această obligație și-o asumă cunoscând rigorile instituite de statutul partidului și fiind conștient de consecințele pe care le poate atrage nerespectarea acesteia, cea mai drastică dintre acestea fiind excluderea din partid. În principiu, pierderea calității de membru al unui

partid politic se produce fie în mod voluntar, prin demisie, fie prin excludere, ca sancțiune hotărâtă și aplicată de către organismul statutar stabilit în mod expres în acest scop. (...)pierderea calității de membru al unui partid politic, cu consecința corelativă a încetării mandatului de consilier local/județean, nu mai este supusa exclusiv jurisdicției interne a partidului respectiv, ci se poate contesta în fața unei instanțe judecătorești de contencios administrativ, astfel încât, beneficiind de un control judecătoresc asupra modalității în care au fost respectate procedurile statutare de către organele cu atribuții jurisdicționale ale partidului, se creează premisele unei exercitări în bune condiții a drepturilor și libertăților constituționale”.

2. Apreciem că soluțiile propuse prin prezenta inițiativă parlamentară sunt susceptibile să încalce art. 8 alin. (2)⁵ și art. 147 alin. (4)⁶ din *Constituția României*, pentru următoarele considerente:

În primul rând, precizăm că dispozițiile art. 204 alin. (2) lit. j) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019*, care se doresc a fi modificate prin prezenta inițiativă legislativă au același conținut cu art. 9 alin.(2) lit. h¹) din *Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali*, lege abrogată prin art. 597 alin. (1) lit.h) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019*.

Aceste dispoziții au făcut obiect al controlului de constituționalitate, Curtea apreciind că în forma actuală acestea corespund prevederilor constituționale.

În ceea ce privește calitatea de membru de partid a consilierilor locali/județeni, Curtea Constituțională, prin *Decizia nr. 761/2014* a statuat că „păstrarea calității de consilier local sau județean în ipoteza în care acesta nu mai aparține partidului pe lista căruia a fost inițial ales ar echivala cu convertirea respectivului mandat într-un mandat de independent sau aparținând, eventual, altui partid politic în care consilierul s-a înscris ulterior. Or, în condițiile actualului sistem electoral ce prevede scrutinul de lista pentru alegerea consilierilor locali și județeni, aceasta ipoteza nu poate fi acceptată, deoarece mandatul în exercițiu, astfel continuat, nu mai corespunde voinței inițiale a electoratului, care a acordat votul sau unui candidat în considerarea

⁵ Partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației.

⁶ Deciziile Curții Constituționale se publică în *Monitorul Oficial al României*. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

partidului pe care, la`acel moment, acesta îl reprezenta [...] sancțiunea pierderii mandatului, indiferent de modalitatea în care se pierde calitatea de membru de partid (demisie sau excludere), vizează numai consilierii locali și județeni, aceștia fiind aleși în cadrul unui scrutin de listă. Așadar, votul exprimat de către corpul electoral a privit partidul politic, mai exact lista prezentată de acesta, nu și candidații individuali, ceea ce a și determinat configurația politică a consiliului local/județean reflectată prin numărul de mandate obținute de partidele politice”.

Astfel, soluția legislativă cuprinsă în art. 9 alin. (2) lit. h¹) din *Legea nr. 393/2004* este o exigență ce rezultă direct din prevederile art. 8 alin. (2) din *Constituție*, o soluție legislativă contrară - care să nu condiționeze încetarea mandatului de consilier local sau județean de pierderea calității de membru de partid sau al organizației minorității naționale pe a cărei listă acesta a fost ales - putând fi acceptată doar în condițiile modificării tipului de scrutin în cadrul căruia sunt aleși consilierii locali sau județeni. În lipsa reglementării unui alt tip de scrutin, Curtea nu poate decât să constate, în cauza de față, încălcarea art. 147 alin. (4) din *Constituție* (paragraful 41).

Prin *Decizia nr. 1167/2007*, Curtea a reținut că noul caz de încetare de drept a mandatului de consilier local sau consilier județean, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, prevăzut de dispozițiile art. 9 alin. (2) lit. h¹) din *Legea nr. 393/2004*, reprezintă „o consecință a dispozițiilor art. 8 alin. (2) din *Constituție*, potrivit cărora partidele politice contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor. Electoratul acordă votul său unei persoane, pentru a îndeplini o funcție publică la nivelul administrației locale, în considerarea programului politic al partidului din rândurile căruia face parte la momentul alegerii și pe care această persoană urmează să îl promoveze pe perioada mandatului său de consilier local sau județean. De vreme ce alesul local nu mai este membru al partidului pe listele căruia a fost ales, înseamnă că nu mai întrunește condițiile de reprezentativitate și legitimitate necesare îndeplinirii programului politic pentru care alegătorii au optat. Prin urmare, nu se mai justifică menținerea acestuia în funcția publică. Altfel spus, pierderea calității de membru al unui partid politic pe a cărui listă a candidat și a fost ales de corpul electoral are drept consecință și pierderea calității de consilier local sau consilier județean. Din această perspectivă nu are așadar importanță dacă pierderea calității de membru al partidului politic are loc ca urmare a demisiei sau a excluderii”.

Totodată, prin *Decizia nr. 273/2009*, Curtea a constatat că, în condițiile actualului sistem electoral, regimul alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale, și anume pentru consiliul local și pentru consiliul județean, este diferit de cel al alegerilor parlamentare, în sensul că numai acesta din urmă se caracterizează prin scrutin uninominal, în timp ce consiliile locale și consiliile județene se aleg pe baza scrutinului de listă.

Ca atare, „cetățenii, prin votul lor, exprimă opțiuni între diversele programe politice ale partidelor care participă la scrutinul electoral și mai puțin cu privire la candidați, în considerarea calităților și a meritelor acestora, sau a unor promisiuni pentru care nu au rezerve să le facă în perioada campaniilor electorale”

Așadar, votul alegătorului exprimă opțiunea pentru programul unui partid și nu pentru un anumit candidat.

Totodată, Curtea a observat că a accepta ca un consilier local, care în timpul exercitării mandatului părăsește partidul pe a cărui listă a candidat și a fost ales, să își păstreze pe mai departe statutul de ales local ar însemna să se modifice configurația politică a consiliului local, configurație stabilită tocmai ca urmare a votului exprimat de cetățeni.

În ceea ce privește susținerea în sensul că mandatul de consilier ar trebui să înceteze doar atunci când calitatea de membru de partid a fost pierdută prin demisie, deci în mod voluntar, în cazul excluderii din partid propunându-se ca alesul local să își continue mandatul ca independent, Curtea constată că raționamentul care stă la baza unei asemenea considerații se limitează la a aduce în discuție riscul ca decizia de excludere să fie luată în mod arbitrar și discreționar, pornind aprioric de la reaua-credință a organelor de disciplină internă care stabilesc și aplică sancțiunea și ignorând faptul că partidele reprezintă organisme esențialmente democratice, fondate pe libera asumare a idealurilor lor de către toți membrii acestor.

În situația în care, în urma pierderii calității de membru al partidului, s-ar păstra mandatul de ales politică a consiliului local ar fi modificată prin voința local, compoziția reprezentanților aleși, ceea ce nu este permis. Pierderea calității de membru de partid a consilierului local sau județean, indiferent de cauză, atrage revocarea mandatului acestuia înainte de expirarea de drept. Păstrarea calității de consilier local sau județean în ipoteza în care acesta nu mai aparține partidului pe lista căruia a fost inițial ales ar echivala cu convertirea respectivului mandat într-un mandat de independent sau aparținând, eventual altui partid politic în care consilierul

s-a înscris ulterior. Or, în condițiile actualului sistem electoral ce prevede scrutinul de listă pentru alegerea consilierilor locali și județeni, această ipoteză nu poate fi acceptată, deoarece mandatul în exercițiu, astfel continuat, nu mai corespunde voinței inițiale a electoratului, care a acordat votul unui candidat în considerarea partidului pe care, la acel moment, îl reprezenta.

De asemenea, încetarea de drept a calității de consilier local sau de consilier județean, în asemenea situații, are ca urmare ocuparea mandatului de către cel declarat supleant pe lista acelui partid.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion-Maxel CIOLACU

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului